

Oplegnotitie flora en fauna Bestemmingsplan Voorschoterweg/'t Duyfrak

Datum : 23 juni 2011
Opdrachtgever : Gemeente Katwijk
Ter attentie van : Dhr. J. van der Wal/ dhr. M. van Beelen
Projectnummer : 211x04791

Bestemmingsplan Voorschoterweg/'t Duyfrak te Katwijk

De ontwikkeling van 't Duyfrak tot woongebied is juridisch-planologisch verankerd in het uitwerkingsplan "'t Duyfrak en Meer" (vastgesteld op 26 april 2005 door de voormalige gemeente Valkenburg-ZH).

In het zuidelijke puntje van de ontwikkelingswijk 't Duyfrak te Katwijk worden een aantal woningen met bijbehorend groen en water gerealiseerd. Naast deze woningen wordt ook een nieuwe ontsluitingsweg gerealiseerd. Dit project staat bekend als Voorschoterweg/ 't Duyfrak. De genoemde ontwikkelingen passen niet binnen de regeling en plankaart van het vigerende bestemmingsplan. Om die reden is het dan ook noodzakelijk een separaat bestemmingsplan op te stellen, dit betreft het bestemmingsplan Voorschoterweg/ 't Duyfrak. Dit bestemmingsplan zal moeten voorzien in een passende regeling, verbeelding en toelichting welke de woningen, ontsluitingsweg, water en groen mogelijk moet maken.

Onderzoeksgegevens flora en fauna 2004

In het kader van het opstellen van het uitwerkingsplan "'t Duyfrak en Meer"¹ is nagegaan in hoeverre de voorgenomen ontwikkeling van het gebied effecten heeft op natuurwaarden die op grond van de Flora- en faunawet en/of Vogel- en Habitatrichtlijn zijn beschermd. Hiertoe is een ecologisch onderzoek uitgevoerd², hierin is het gehele plangebied onderzocht (waarbinnen ook de woningen met bijbehorend groen en water gerealiseerd worden). Hierin is een beoordeling gemaakt van de invloed van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling op aanwezige beschermde en bijzondere natuurwaarden. De bevindingen van dit onderzoek waren als volgt:

- De herinrichting van het plangebied heeft effect op de planten en dieren die in het gebied aanwezig zijn. Door de bouw van woningen en dempen van sloten gaat habitat verloren. Er wordt echter ook nieuw habitat ontwikkeld in de vorm van groenzones en water met natuurvriendelijke oevers.
- De in het deelgebied 't Duyfrak aangetroffen amfibieën zijn gebonden aan de natte habitats in het deelgebied: de sloten en slootbermen. Doordat (een groot deel van) deze sloten zullen worden gedempt, gaat habitat voor deze soorten verloren. De aan te leggen groenzones in het gebied vormen echter vervangend habitat. De verwachting is dat soorten zich in het gebied kunnen handhaven.
- Doordat een relatief groot deel van het deelgebied 't Duyfrak ook in de huidige situatie bebouwd is, zijn de aanwezige vogels weinig kritisch. De meeste soorten kunnen zich naar verwachting in de groenzones en in tuinen ook na herinrichting van het gebied handhaven. Voor broedvogels kan in het kader van ruimtelijke ingrepen geen ontheffing worden verkree-

¹ BRO: Uitwerkingsplan 2 – 't Duyfrak en Meer. Rapportnummer: 211x01692.038608_1

² Witteveen+Bos: Bestemmingsplan 't Duyfrak en Meer – toetsing aan de Flora- en faunawet, september 2004.

gen. Werkzaamheden zoals bouwrijp maken of kappen van bomen en struiken worden daarom buiten het broedseizoen gestart.

- Van de aanwezige zoogdieren zullen de soorten die gebonden zijn aan onbebouwd gebied, met name Haas, geheel of gedeeltelijk uit het deelgebied verdwijnen. Haas komt echter in de weidegebieden van Zuid-Holland algemeen voor.
- Voor de meeste waargenomen soorten vleermuizen is het plangebied van beperkte betekenis. De functie als foerageergebied kan deels worden gehandhaafd in de aan te leggen groenzones, wanneer hier opgaande begroeiing en een zekere mate van openheid aanwezig is. Aangezien geen kolonies of verblijfplaatsen van vleermuizen zijn aangetroffen, hoeft voor de voorkomende vleermuizen geen ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Met name voor de Meervleermuis en ook de Watervleermuis heeft de Oude Rijn echter een wezenlijke functie als trekroute en jachtgebied. Hieraan wordt bij de inrichting aandacht besteed, zodat de functie van de Oude Rijn als trekroute kan worden gehandhaafd.

Doel van de oplegnotitie

Voor het bestemmingsplan dient het bestaande onderzoek uit 2004 geactualiseerd te worden middels een oplegnotitie. In verband met de ouderdom van de quick-scan (*"geldigheidsduur onderzoeksgegevens"*) en een gewijzigde beleidslijn van de Flora- en faunawet door het Ministerie van LNV (*"aangepast beoordelingskader ontheffing Flora- en faunawet"*) is beoordeeld in hoeverre de conclusies uit de quick-scan uit 2004 nog steeds van toepassing zijn. Daarnaast is in deze beoordeling meegenomen dat het plangebied in de tussentijd bouwrijp gemaakt is. Deze beoordeling is weergegeven in voorliggende oplegnotitie.

Geldigheidsduur onderzoeksgegevens

Er bestaat geen algemene regel voor de geldigheidsduur van flora- en faunaonderzoeksgegevens. Dit is voornamelijk afhankelijk van de mate waarin functies en beheermaatregelen in het plangebied gewijzigd zijn en de mate waarin de omgeving gewijzigd is. Als vuistregel wordt een geldigheidsduur van 3 tot 5 jaar aangehouden. Het plangebied is in september 2004 voor het laatst beoordeeld. Sinds deze tijd is daarnaast het gebruik en beheer van het plangebied noemenswaardig veranderd, de bestaande bebouwing en aanwezige sloten lijken op basis van een geleverde luchtfoto³.

³ Luchtfoto van de projectlocatie, gemeente Katwijk, 2011

In verband met de geldigheidsduur van de onderzoeksgegevens is er daarom voldoende reden om de onderzoeksresultaten uit de quick-scan van 2004 te herzien.

Aangepast beoordelingskader ontheffing Flora- en faunawet

Naar aanleiding van jurisprudentie heeft het Ministerie van LNV in augustus 2009 een aangepast beoordelingskader opgesteld voor ontheffingen van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Een van de twee belangrijkste punten is dat in gevallen waarin door het treffen van (verzachtende) maatregelen de functionaliteit van vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde soorten kan worden gegarandeerd, er geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft te worden aangevraagd. Ten tweede is de indicatieve lijst van vogelsoorten waarvan het nest jaarrond beschermd wordt aangepast.

Flora en faunabeoordeling voor het plangebied

In het kader van jaarrond beschermde nestplaatsen van verscheidene vogelsoorten is gekeken naar de waarschijnlijkheid dat streng beschermde nestplaatsen zich in het plangebied bevinden of direct daaraan grenzen. De aanwezige bebouwing lijkt op basis van het beeldmateriaal reeds gesloopt te zijn; dit sluit uit dat gebouwbewonende vogelsoorten, zoals Steenuil of Gierzwaluw, in of rondom het plangebied een nestplaats hebben.

Algemene vogelsoorten, zoals Merel en Ekster, kunnen echter wel nestelen in de opgaande begroeiingen rondom het terrein. Nesten van deze vogelsoorten zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Dit is het geval ongeveer in de periode van maart tot september. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren (bijvoorbeeld door bouwwerkzaamheden, geluid, trillingen) van deze nesten in deze periode. Het is daarom aan te bevelen om de nodige werkzaamheden plaats te laten vinden in de periode dat de kans op broedende vogels het kleinst is. Dit is het geval in de periode van september tot maart. Indien dit niet mogelijk is, is het nodig om voorafgaand aan de werkzaamheden de beplanting te laten controleren op aanwezige broedvogels. Wanneer dan geen vogels op of direct rondom het plangebied nestelen, kan alsnog begonnen worden met de ingreep.

Behalve Haas kunnen enkele algemeen beschermde diersoorten van beschermingsniveau 1, zoals Konijn en Veldmuis, op enige wijze in het gebied voorkomen. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Op basis van algemene verspreidingsgegevens en habitatvoorkeur is het voorkomen van strenger beschermde grondgebonden soorten op deze locatie redelijkerwijs uit te sluiten.

Betreffende het voorkomen van beschermde amfibie- of reptielsoorten zijn de conclusies van het flora- en faunaonderzoek uit 2004 nog steeds dezelfde. De verwachting dat soorten zich in het gebied kunnen handhaven is onveranderd; door de aanleg van natuurvriendelijke oevers en groenstroken zijn negatieve effecten op populatieniveau uit te sluiten. In verband met het eventueel dempen van sloten dient de Zorgplicht in acht genomen te worden; dit houdt in dat de werkzaamheden zich in de richting naar het water toe dienen plaats te vinden, hierdoor kunnen aanwezige dieren (o.a. amfibieën en vissen) vluchten.

Conclusie oplegnotitie

Op basis van de beoordeling kan geconcludeerd worden dat de conclusies van de quick-scan uit 2004 nog steeds van kracht zijn; er hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden. Er is geen aanvullend onderzoek naar beschermde plant- of diersoorten noodzakelijk.

Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren (bijvoorbeeld door bouwwerkzaamheden, geluid, trillingen) van vogelnesten in de broed- en nestelperiode. Het is daarom aan te bevelen om de nodige werkzaamheden plaats te laten vinden in de periode dat de kans op broedende vogels het kleinst is. Dit is het geval in de periode van september tot maart. Indien dit niet mogelijk is, is het nodig om voorafgaand aan de werkzaamheden de beplanting te laten controleren op aanwezige broedvogels. Wanneer dan geen vogels direct rondom het plangebied nestelen, kan alsnog begonnen worden met de ingreep.